
B.J.W. Docter-Schamhardt
dr. C. van der Werff

W
wetenschappelijk

C
onderzoek- en

D
documentatie

C
centrum

**Tabellenrapport dossieronderzoek
chtscheiding 1982**

's-Gravenhage

Ministerie van
Justitie

1988

INHOUDSOPGAVE

TOELICHTING

STEEKPROEF

- Tabel 1 Vergelijking van de populatie en de steekproef van in 1982 afgedane scheidingszaken, per rechtbank
- Tabel 2 Vergelijking van de populatie en de steekproef van in 1982 uitgesproken scheidingen: huwelijksduur op moment van de scheiding
- Tabel 3 Vergelijking van de populatie en de steekproef van in 1982 uitgesproken scheidingen: leeftijd van de scheidenden op moment van de scheiding
- Tabel 4 Het aantal scheidingszaken naar aard van de procedure, per rechtbank, 1982
- Tabel 5 Vergelijking van de populatie en de steekproef van in 1982 afgedane verzoeken tot wijziging of latere vaststelling van de alimentatie voor de ex-echtgenoot

ALGEMENE GEGEVENS

- Tabel 6 Gegevens over de scheidenden; scheidingsvonnissen 1982 (steekproef)
1. leeftijd man op moment scheidingsvonnis
  2. leeftijd vrouw op moment scheidingsvonnis
  3. huwelijksduur
  4. aantal minderjarige kinderen t.t.v. vonnis
  5. nationaliteit man
  6. nationaliteit vrouw
  7. vermogensrechtelijke betrekkingen in het huwelijk
  8. bronnen inkomen man op moment scheidingsvonnis
  9. hoogte totale inkomen man, netto per maand, op moment scheidingsvonnis
  10. bronnen inkomen vrouw op moment scheidingsvonnis
  11. hoogte inkomen vrouw netto, per maand, op moment scheidingsvonnis
  12. opleidingsniveau man

13. opleidingsniveau vrouw
14. beroep man
15. werksituatie man
16. beroep vrouw
17. werksituatie vrouw

Tabel 7   Vergelijking tussen dagvaardingsprocedures en procedures op gemeenschappelijk verzoek met betrekking tot gegevens over de scheidenden

1. leeftijd man op moment scheidingsvonnis
2. leeftijd vrouw op moment scheidingsvonnis
3. huwelijksduur
4. vermogensrechtelijke betrekkingen in het huwelijk
5. bronnen inkomen man op moment scheidingsvonnis
6. man bezit onroerend goed, effecten e.d.
7. hoogte inkomen man
8. hoogte totale inkomen man
9. bronnen inkomen vrouw op moment scheidingsvonnis
10. vrouw bezit onroerend goed, effecten e.d.
11. hoogte inkomen vrouw
12. hoogte totale inkomen vrouw
13. opleidingsniveau man
14. opleidingsniveau vrouw
15. beroep man
16. werksituatie man
17. beroep vrouw
18. werksituatie vrouw
19. leeftijd jongste kind bij scheiding
20. gezagsvoorziening

SCHEIDINGSPROCEDURE

Tabel 8   Gegevens over de scheidingsprocedure; scheidingsvonnissen 1982

1. aard van het scheidingstype
2. aard van de procedure
3. persoon van de eiser
4. wijze van procesvoering
5. proceskosten man
6. proceskosten vrouw
7. convenant
8. aantal conclusies
9. aantal aktes
10. aantal comparities
11. voorlopige voorzieningen gevraagd
12. verweer tegen gevraagde voorlopige voorzieningen

13. voorlopige voorzieningen getroffen
14. voorlopige voorzieningen getroffen met betrekking tot:
15. verzoek tot wijziging voorlopige voorzieningen ingediend
16. hoger beroep tegen voorlopige voorzieningen aangetekend
17. duur procedure (t/m vonnis)
18. hoger beroep aangetekend

Tabel 9 Vergelijking tussen dagvaardingsprocedures en procedures op gemeenschappelijk verzoek met betrekking tot gegevens over de scheidingsprocedure

1. aard van het scheidingsstype
2. proceskosten man
3. proceskosten vrouw
4. convenant
5. aantal comparities
6. voorlopige voorzieningen gevraagd
7. voorlopige voorzieningen getroffen
8. voorlopige voorzieningen getroffen met betrekking tot:
9. duur procedure (t/m vonnis)

Tabel 10 Gemiddelde duur van de totale procedure (t/m beschikking op nevenvorderingen) naar het aantal nevenvorderingen, per rechtbank

Tabel 11 Gemiddelde duur van de totale procedure (t/m beschikking op nevenvorderingen) naar aard van de procedure, per rechtbank

Tabel 12 Relatie tussen de aard en de totale duur van de procedure (t/m beschikking op nevenvorderingen)

Tabel 13 Relatie tussen de aard en de duur van de procedure (t/m het scheidingsvonnis)

ALIMENTATIEGEGEVENS EX-PARTNER

Tabel 14 Gegevens over de inhoud van het scheidingsvonnis of de beschikking op nevenvorderingen

1. zaak behandeld door
2. uitspraak
3. alimentatieplicht jegens ex
4. bedrag alimentatie ex per maand

5. bedrag alimentatie ex afnemend in de tijd en/of bedrag ineens
6. termijn van de alimentatieverplichting ex
7. aanpassing alimentatiebedrag ex
8. nihilbeding gesloten
9. verrekening pensioenrechten
10. toewijzing echtelijke woning
11. scheiding en deling goederen
12. gezagsvoorziening eerste kind
13. bedrag kinderalimentatie eerste kind

Tabel 15 Het aantal scheidingszaken waarin sprake is van een nihilbeding, een alimentatieverplichting met of zonder tijdslimiet en/of indexering

Tabel 16 De relatie tussen het beroep van de man en de aanwezigheid van een alimentatieverplichting

ALIMENTATIEGEGEVENS KINDEREN

Tabel 17 Gegevens over de scheidingszaken waarin de kinderalimentatie op nihil is gesteld respectievelijk hierover niets is vermeld en het gezag aan de moeder is opgedragen

1. leeftijd kinderen
2. inkomensbron(nen) man
3. hoogte totale inkomen man
4. inkomensbron(nen) vrouw
5. hoogte totale inkomen vrouw
6. vordering kinderalimentatie
7. alimentatieverplichting ex-partner

Tabel 18 Gegevens over de scheidingszaken waarin de kinderalimentatie op nihil is gesteld respectievelijk hierover niets is vermeld en het gezag aan de moeder is opgedragen en tevens waarvan bekend is dat zij een bijstandsuitkering ontvangt

1. leeftijd kinderen
2. inkomensbron(nen) man
3. hoogte totale inkomen man
4. inkomensbron(nen) vrouw
5. hoogte totale inkomen vrouw
6. vordering kinderalimentatie
7. alimentatieverplichting ex-partner

Tabel 19 Gegevens over de scheidingszaken waarin de kinderalimentatie op nihil is gesteld res-

pectievelijk hierover niets is vermeld en het gezag aan de vader is opgedragen

1. leeftijd kinderen
2. inkomensbron(nen) man
3. hoogte totale inkomen man
4. inkomensbron(nen) vrouw
5. hoogte totale inkomen vrouw
6. vordering kinderalimentatie
7. alimentatieverplichting ex-partner

OVERIGE GEGEVENS MET BETREKKING TOT KINDEREN

- Tabel 20   Overzicht van de gezagsverdeling per rechtbank
- Tabel 21   Overzicht van de gezagsverdeling naar leeftijd en geslacht van de kinderen
- Tabel 22   Vergelijking van de verzoeken inzake een omgangsregeling aan de rechter en aan de kinderrechter wat betreft leeftijd en geslacht van de kinderen en de gezagsregeling; ex-gehuwden (procenten)
- Tabel 23   Overzicht van de mondelinge en/of schriftelijke contacten van kinderen van 12 jaar of ouder met de rechter inzake de gezagsvoorziening, na inwerkingtreding van art. 902b Rv., per rechtbank

TOELICHTING

In dit rapport worden in tabelvorm diverse uitkomsten gepresenteerd van een dossieronderzoek naar in 1982 door de rechtbanken uitgesproken echtscheidingen en scheidingen van tafel en bed. Het is, gedeeltelijk, een aanvulling op de gegevens die inmiddels zijn gepubliceerd in:

1. Dr. C. van der Werff m.m.v. B.J.W. Docter-Schamhardt De juridische scheidingsprocedure in cijfers, in: Nederlands Juristenblad, 12 maart 1988, afl. 10, p. 325-329.
2. Dr. C. van der Werff m.m.v. B.J.W. Docter-Schamhardt Alimentatie na scheiding in 1982. Een landelijk dossieronderzoek. Staatsuitgeverij, 's-Gravenhage, 1987 (WODC-rapport nr. 76).
3. Dr. C. van der Werff, drs. E.M. Naborn m.m.v. B.J.W. Docter-Schamhardt Rechterlijke uitspraken over de regeling van het gezag en de omgang bij scheiding. Een landelijk dossieronderzoek. Staatsuitgeverij, 's-Gravenhage, 1988 (WODC-rapport nr. 84).

Om een goed beeld te kunnen krijgen, zijn in dit rapport ook enkele tabellen overgenomen uit de hiervoor genoemde publikaties. Dit betreft met name de gegevens over de steekproef en algemene gegevens over de scheidenden.

Ter toelichting op de steekproef kan hier het volgende worden vermeld. Van 14 van de 19 rechtbanken zijn scheidingsdossiers in het onderzoek opgenomen. De 14 rechtbanken zijn landelijk gespreid. Per rechtbank is een systematische steekproef van 10% getrokken. Dat komt neer op 2686 dossiers van scheidingszaken. Deze dossiers vertegenwoordigen circa 8% van het aantal scheidingszaken dat in 1982 door de rechtbanken is afgedaan. In tabel 1 zijn de aantallen per rechtbank vermeld. De 14 rechtbanken die in het onderzoek zijn vertegenwoordigd hebben samen ruim 80% van alle in 1982 in ons land afgedane scheidingszaken behandeld.

Met behulp van CBS-gegevens is met betrekking tot kenmerken van de scheidenden een vergelijking mogelijk tussen de populatie en de steekproef. Het betreft allereerst de huwelijksduur op het moment van de scheiding. De steekproef blijkt op dit punt nauwelijks af te wijken van de populatie. Met betrekking tot het tweede kenmerk, de leeftijd van de scheidenden, is eveneens sprake van een sterke overeenkomst ondanks het feit dat deze slechts in ruwweg de helft van de gevallen van de steekproef bekend is. In de dossiers bleken over

de leeftijd van de scheidenden namelijk in veel gevallen geen gegevens voor te komen (zie tabel 2 en 3).

Op grond van deze vergelijking en gezien de wijze van steekproeftrekking is deze steekproef naar onze mening representatief voor alle scheidingen die in 1982 in ons land zijn uitgesproken.

Tabel 1: Vergelijking van de populatie en de steekproef van in 1982 afgedane scheidingen, per rechtbank

arrondissementsrechtbank	totaal afgedaan	waarvan in de steekproef
's-Hertogenbosch	2.050	205 = 10,0%
Breda	1.935	188 = 9,7%
Maastricht	1.620	162 = 10,0%
Roermond	758	76 = 10,0%
Arnhem	2.290	229 = 10,0%
Zutphen	1.000 **	geen -
Zwolle	1.100 **	geen -
Almelo	1.100 **	geen -
's-Gravenhage	3.625	347 = 9,6%
Rotterdam	3.791	376 = 9,9%
Dordrecht	915	92 = 10,1%
Middelburg	778	77 = 9,9%
Amsterdam	3.769	373 = 9,9%
Alkmaar	1.523	148 = 9,7%
Haarlem	1.800 **	geen -
Utrecht	2.208	219 = 9,9%
Leeuwarden	1.200 **	geen -
Groningen	1.273	127 = 10,0%
Assen	671	67 = 10,0%
Totaal	33.406	2.686 = 8,0%

*) Echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk

***) Schatting op basis van aantal aangebrachte zaken, zie tabel 4 van dit rapport

Label 2: Vergelijking van de populatie en de steekproef van in 1982 uitgesproken scheidingen: huwelijksduur op moment van de scheiding.

	CBS-telling*	steekproef WODC
0 t/m 4 jaar	24%	22%
5 t/m 9 jaar	25	26
10 t/m 19 jaar	34	33
20 jaar of langer	17	19
totaal	100% 30.877	100% 2.686
gemiddelde duur	11,9 jaar	12,1 jaar

*) Bron: Maandstatistiek bevolking (CBS) 83/11, p.20.

Label 3: Vergelijking van de populatie en de steekproef van in 1982 uitgesproken scheidingen: leeftijd van de scheidenden op moment van de scheiding

	man		vrouw	
	CBS-telling*	steekproef WODC**	CBS-telling*	steekproef WODC**
jonger dan 30 jaar	20%	23%	32%	33%
30 t/m 39 jaar	42	39	39	39
40 t/m 49 jaar	23	23	19	17
50 t/m 59 jaar	10	11	7	8
60 jaar of ouder	5	4	3	3
totaal	100% =30.877	100% =1.231	100% =30.877	100% =1.638
gemiddelde leeftijd in jaren	38,4	38,2	35,6	35,3

*) Bron: Maandstatistiek bevolking (CBS) 83/11, p. 19.

***) Voorzover bekend.

Tabel 4: Het aantal scheidingszaken naar aard van de procedure, per rechtbank, 1982

arrondissement	aantal scheidingszaken		
	totaal aan- gebrachte contentieuze zaken (1)	gemeenschap- pelijk ver- zoekprocedure, afgedaan (2)	(2) in % van (1 + 2) (3)
's-Hertogenbosch	2125	623	23%
Breda	1939	68	3%
Maastricht	1964	55	3%
Roermond	869	32	4%
Arnhem	2427	90	4%
Zutphen	1030	22	2%
Zwolle	1135	39	3%
Almelo	1136	5	0%
's-Gravenhage	3562	468	12%
Rotterdam	4291	80	2%
Dordrecht	1038	39	4%
Middelburg	850	24	3%
Amsterdam	3890	322	8%
Alkmaar	1845	80	4%
Haarlem	1818	26	1%
Utrecht	2452	218	8%
Leeuwarden	1205	21	2%
Groningen	1099	216	16%
Assen	674	80	11%
totaal	35.349	2.508	7%

Bron: CBS, Burgerlijke en administratieve rechtspraak 1982, tabel 2.

Tabel 5: Vergelijking van de populatie en de steekproef van in 1982 afgedane verzoeken tot wijziging of latere vaststelling van de alimentatie voor de ex-echtgenoot.

arrondissements- rechtbank	totaal afgedaan		waarvan in de steekproef	
	voor ex- echtgenoot en/of kinderen*) (1)	voor ex- echtgenoot (en kinde- ren) (2)	voor ex- echtgenoot (en kinde- ren) (3)	(3) in % van (2) (2)
Amsterdam	571	177	61	34%
Rotterdam	749	175	70	40%
's-Gravenhage	771	281	83	30%
Utrecht	613	117	39	33%
's-Hertogenbosch	600	135	45	33%
Maastricht	480	111	37	33%
Roermond	274	63	21	33%
Arnhem	519	107	48	45%
Groningen	378	51	21	41%
Assen	170	36	12	33%
overige rechtbanken	2.756	.	-	
totaal	7.881	.	437	.

Bron: CBS, Justitiele Statistiek, 1982, staat 3.1

Tabel 6: Gegevens over de scheidenden; scheidingsvonnissen 1982 (steekproef)

		absoluut aantal (n=2686)	%
1. leeftijd man op moment scheidingsvonnis (voorzover bekend)			
	- jonger dan 20 jaar	-	-
	- 20 t/m 29 jaar	280	23
	- 30 t/m 39 jaar	478	39
	- 40 t/m 49 jaar	284	23
	- 50 t/m 59 jaar	134	11
	- 60 t/m 64 jaar	25	2
	- 65 jaar of ouder	30	2
	- onbekend	(1455)	(54)
	- gemiddeld in jaren	38,2	
2. leeftijd vrouw op moment scheidingsvonnis (voorzover bekend)			
	- jonger dan 20 jaar	7	0
	- 20 t/m 29 jaar	536	33
	- 30 t/m 39 jaar	639	39
	- 40 t/m 49 jaar	284	17
	- 50 t/m 59 jaar	124	8
	- 60 t/m 64 jaar	23	1
	- 65 jaar of ouder	25	2
	- onbekend	(1048)	(39)
	gemiddeld in jaren	35,3	
3. huwelijksduur			
	- 4 jaar of korter	583	22
	- 5 t/m 9 jaar	686	26
	- 10 t/m 14 jaar	542	20
	- 15 t/m 19 jaar	361	13
	- 20 t/m 24 jaar	246	9
	- 25 jaar of langer	268	10
	gemiddeld in jaren	(12,1)	

vervolg tabel 6

		absoluut aantal (n=2686)	%
4. aantal minderjarige kinderen t.t.v. vonnis	- geen kinderen	1010	38
	- 1 kind	624	23
	- 2 kinderen	754	28
	- 3 kinderen	230	9
	- 4 kinderen	48	2
	- meer dan 4 kinderen	20	1
5. nationaliteit van de man:	- alleen Nederlandse	2509	93
	- Nederlandse + buitenlandse	4	0
	- alleen buitenlandse	171	6
	- statenloos + onbekend	2	0
6. nationaliteit van de vrouw:	- alleen Nederlandse	2572	96
	- Nederlandse + buitenlandse	28	1
	- alleen buitenlandse	85	3
	- statenloos	1	0
7. vermogensrechtelijke betrekkingen in het huwelijk:	- algehele gemeenschap van goederen	2284	85
	- huwelijksvoorwaarden	298	11
	- beperkte gemeenschap van goederen (buitenlands recht)	16	1
	- onbekend	88	3
8. bronnen inkomen man op moment scheiding-vonnis*)	- arbeid of onderneming	1328	49
	- vermogen	84	3
	- bijstand	166	6
	- soc. verzekering	420	16
	- AOW, pensioen, VUT	60	2
	- overige bronnen	118	4
	- onbekend of geen	779	29

vervolg tabel 6

		absoluut aantal (n=2686)	%
9. hoogte totale inkomen man netto, per maand op moment scheidingsvonnis			
	- 1 t/m 1000 gulden	87	3
	- 1001 t/m 1100 gulden	21	1
	- 1101 t/m 1500 gulden	302	11
	- 1501 t/m 2000 gulden	665	25
	- 2001 t/m 3000 gulden	419	16
	- 3001 t/m 4000 gulden	67	2
	- 4001 t/m 5000 gulden	20	1
	- 5001 gulden of meer	12	0
	- geen of onbekend	1093	41
10. bronnen inkomen vrouw op moment scheiding- vonnis*)			
	- arbeid of onderneming	627	23
	- vermogen	74	3
	- bijstand	765	28
	- soc. verzekering	95	4
	- AOW, pensioen, VUT	18	1
	- overige bronnen	101	4
	- onbekend of geen	1212	45
11. hoogte inkomen vrouw netto, per maand op moment scheidingsvonnis			
	- 1 t/m 1000 gulden	273	10
	- 1001 t/m 2000 gulden	436	16
	- 2001 t/m 3000 gulden	26	1
	- 3001 t/m 4000 gulden	2	0
	- 4001 t/m 5000 gulden	1	0
	- 5001 gulden of meer	3	0
	- geen of onbekend	1945	72
12. opleidingsniveau man - onbekend			
		2414	90
13. opleidingsniveau vrouw - onbekend			
		2505	93

vervolg tabel 6

		absoluut aantal (n=2686)	
14. beroep man op moment scheidingsvonnis**)			
- sociale laag 1		61	2
- sociale laag 2		123	5
- sociale laag 3		271	10
- sociale laag 4		530	20
- sociale laag 5		340	13
- sociale laag 6		76	3
- scholier, student		7	0
- zonder beroep		182	7
- huisman		1	0
- onbekend		1095	41
15. werksituatie man op moment scheidingsvonnis			
- heeft werk		1177	44
- werkloos		507	19
- gepensioneerd		48	2
- onbekend + overige		954	36
16. beroep vrouw op moment scheidingsvonnis**)			
- sociale laag 1		8	0
- sociale laag 2		44	2
- sociale laag 3		81	3
- sociale laag 4		191	7
- sociale laag 5		247	9
- sociale laag 6		83	3
- scholier, student		12	0
- zonder beroep		267	10
- huisvrouw		561	21
- onbekend		1192	44
17. werksituatie vrouw op moment scheidingsvonnis			
- heeft werk		559	21
- werkloos		207	8
- gepensioneerd		9	0
- onbekend + overige		1911	71

*) Meerdere inkomensbronnen per persoon mogelijk.

***) Tulder, J.J.M. van, De beroepsmobiliteit in Nederland van 1919 tot 1954, Leiden, Stenfert Kroese, 1962.

Tabel 7: Vergelijking van dagvaardingsprocedures (=DV) en de procedures op gemeenschappelijk verzoek (=GV) met betrekking tot gegevens over de scheidenden; steekproef uit in 1982 door de rechtbanken uitgesproken scheidingen (DV: N=2463; GV: N=223; totaal: N=2686); percentages.

	DV (n=2463)	GV (n=223)	tot. (n=2686)
1. leeftijd man op moment scheidingsvonnis (voorzover bekend)			
- jonger dan 20 jaar	-	-	-
- 20 t/m 29 jaar	22	30	23
- 30 t/m 39 jaar	38	42	39
- 40 t/m 49 jaar	23	21	23
- 50 t/m 59 jaar	12	6	11
- 60 t/m 64 jaar	2	1	2
- 65 jaar of ouder	3	-	2
- onbekend	(57)	(27)	(54)
- gemiddeld in jaren	38,7	35,1	38,2
2. leeftijd vrouw op moment scheidingsvonnis (voorzover bekend)			
- jonger dan 20 jaar	0	0	0
- 20 t/m 29 jaar	32	41	33
- 30 t/m 39 jaar	40	35	39
- 40 t/m 49 jaar	17	16	17
- 50 t/m 59 jaar	8	8	8
- 60 t/m 64 jaar	2	-	1
- 65 jaar of ouder	2	-	2
- onbekend	(41)	(21)	(39)
gemiddeld in jaren	35,4	33,6	35,3
3. huwelijksduur			
- 4 jaar of korter	22	19	22
- 5 t/m 9 jaar	25	31	26
- 10 t/m 14 jaar	20	19	20
- 15 t/m 19 jaar	14	12	13
- 20 t/m 24 jaar	9	12	9
- 25 jaar of langer	10	7	10
gemiddeld in jaren	12,1	11,4	12,1

vervolg tabel 7

	DV (n=2463)	GV (n=223)	Tot. (n=2686)
4. vermogensrechtelijke betrekkingen in het huwelijk:			
- algehele gemeenschap van goederen	88	84	88
- huwelijksvoorwaarden	11	16	11
- beperkte gemeenschap van goederen (buitenslands recht)	1	-	1
- onbekend	(4)	(0)	(4)
5. inkomensbronnen man op moment scheidingsvonnis			
- arbeid of onderneming	49	54	49
- vermogen	3	5	3
- bijstand	7	2	6
- soc. verzekering	16	10	16
- AOW, pensioen, VUT	2	2	2
- overige bronnen	4	5	4
- onbekend of geen	29	31	29
6. man bezit onroerend goed, effecten e.d.			
- ja	22	35	23
7. hoogte inkomen man uit arbeid of onderneming, netto per maand, op moment scheidingsvonnis (voorzover bekend)			
- 1 t/m 1000 gulden	2	4	2
- 1001 t/m 2000 gulden	56	61	56
- 2001 t/m 3000 gulden	34	29	34
- 3001 t/m 4000 gulden	5	6	5
- 4001 t/m 5000 gulden	2	-	2
- meer dan 5000 gulden	1	1	1
- geen of onbekend	(57)	(55)	(57)
- gemiddeld, in guldens	2128	2034	2120

vervolg tabel 7

	DV (n=2463)	GV (n=223)	Tot. (n=2686)
8. hoogte totale inkomen man netto per maand op moment scheidingsvonnis (voorzover bekend)			
- 1 t/m 1000 gulden	6	3	5
- 1001 t/m 2000 gulden	62	64	62
- 2001 t/m 3000 gulden	26	28	26
- 3001 t/m 4000 gulden	4	4	4
- 4001 t/m 5000 gulden	1	-	1
- meer dan 5000 gulden	1	1	1
- geen of onbekend	(40)	(47)	(41)
- gemiddeld, in guldens	1961	1966	1961
9. inkomensbron(nen) vrouw op moment scheidingsvonnis			
- arbeid of onderneming	22	34	23
- vermogen	3	5	3
- bijstand	30	13	28
- soc. verzekering	4	1	4
- AOW, pensioen, VUT	1	-	1
- overige bronnen	4	4	4
- geen of onbekend	45	46	45
10. Vrouw bezit onroerend goed, effecten e.d. - ja			
	20	29	21
11. hoogte inkomen vrouw uit arbeid of onderneming netto, per maand op moment scheidingsvonnis			
- 1 t/m 1000 gulden	45	30	43
- 1001 t/m 2000 gulden	48	67	50
- 2001 t/m 3000 gulden	5	3	5
- 3001 t/m 4000 gulden	1	-	1
- 4001 t/m 5000 gulden	1	-	0
- 5001 gulden of meer	4	-	1
- geen of onbekend	(81)	(79)	(81)
- gemiddeld in guldens	1167	1224	1174

vervolg tabel 7

	DV (n=2463)	GV (n=223)	Tot. (n=2686)
12. hoogte totale inkomen vrouw netto per maand op moment scheidings- vonnis			
- 1 t/m 1000 gulden	38	35	37
- 1001 t/m 2000 gulden	59	65	60
- 2001 t/m 3000 gulden	3	-	2
- 3001 t/m 4000 gulden	0	-	0
- 4001 t/m 5000 gulden	-	-	-
- 5001 gulden of meer	0	-	0
- geen of onbekend	(83)	(83)	(83)
- gemiddeld in gulden	1187	1159	1185
13. opleidingsniveau man - onbekend	90	85	90
14. opleidingsniveau vrouw - onbekend	94	88	93
15. beroep man op moment scheidingsvonnis*) (voorzover bekend)			
- sociale laag 1	3	8	4
- sociale laag 2	8	8	8
- sociale laag 3	17	18	17
- sociale laag 4	33	40	33
- sociale laag 5	22	19	21
- sociale laag 6	5	1	5
- scholier, student	0	1	1
- zonder beroep	12	6	11
- huisman	0	-	0
- onbekend	(41)	(31)	(41)

*) Beroepsprestigestratificatie naar Van Tulder (zie: Tulder, J.J.M. van, De beroepsmobiliteit in Nederland van 1919 tot 1954, Stenfert Kroese, 1962).

vervolg tabel 7

	DV (n=2463)	GV (n=223)	Tot. (n=2686)
16. werksituatie man op moment			
scheidingsvonnis - heeft werk	43	54	44
- werkloos	19	12	19
- gepensioneerd	2	2	2
- onbekend + overige	35	32	35
17. beroep vrouw op moment			
scheidingsvonnis*) - sociale laag 1	0	3	0
(voorzover bekend) - sociale laag 2	3	4	3
- sociale laag 3	5	9	5
- sociale laag 4	12	20	13
- sociale laag 5	16	22	17
- sociale laag 6	6	2	6
- scholier, student	0	4	1
- zonder beroep	19	10	18
- huisvrouw	39	25	38
- onbekend	(45)	(35)	(44)
18. werksituatie vrouw op moment			
scheidingsvonnis - heeft werk	20	33	21
- werkloos	8	4	8
- gepensioneerd	0	-	0
- onbekend + overige	72	63	71
19. leeftijd jongste kind bij scheiding			
- geen minderj. kinderen	36	43	37
- 5 jaar of jonger	23	19	23
- 6 t/m 11 jaar	20	14	20
- 12 t/m 17 jaar	15	20	16
- 18 jaar of meer	5	4	5
20. gezagsvoorziening			
- alleen moeder gezag	86	89	86
- alleen vader gezag	9	5	9
- beiden ('gesplitst')	5	5	5

Tabel 8: Gegevens over de scheidingsprocedure; scheidingsvonnissen 1982, (steekproef, N=2686)

		absoluut aantal (N=2686)	%
1. aard van het scheidings- dingstype volgens vonnis:	- echtscheiding	2167	97
	- scheiding van tafel en bed	43	2
	- ontbinding huwelijk	26	1
2. aard van de procedure:	- dagvaarding	2463	92
	- gemeenschappelijk verzoek	223	8
3. persoon van de eiser:	- man	621	23
	- vrouw	1840	69
	- beide partijen	2	0
	- gemeenschappelijk verzoek	223	8
4. wijze van procesvoering:	- contradictoir	141	5
	- gedeeltelijk referte, ged. contradictoir	514	19
	- verstek	1099	41
	- referte	709	26
	- gemeenschappelijk verzoek	223	8
5. proceskosten man:	- gratis admissie	1203	45
	- verminderd tarief	116	4
	- overige (onbekend, eigen rekening, verstek e.d.)	1367	51
6. proceskosten vrouw:	- gratis admissie	2185	81
	- verminderd tarief	17	1
	- overige (onbekend, eigen rekening, verstek e.d.)	484	18

vervolg tabel 8

		absoluut aantal (N=2686)	%
7. convenant:	- ja, in dossier aanwezig	283	10
	- ja, maar niet in dossier aanwezig	88	3
	- neen	2313	86
	- neen, mondelinge overkomst bij comparitie	2	0
8. aantal conclusies:	- een conclusie	1375	51
	- twee conclusies	618	23
	- drie conclusies	151	6
	- vier conclusies	246	9
	- vijf conclusies of meer	73	3
	- gemeenschappelijk verzoek	223	8
9. aantal aktes:	- geen akte	1633	61
	- een akte	634	24
	- twee aktes	154	6
	- drie aktes of meer	42	1
	- gemeenschappelijk verzoek	223	8
10. aantal comparities:	- een comparitie	1233	46
	- twee comparities	828	31
	- drie comparities	349	13
	- vier comparities	136	5
	- vijf comparities of meer	140	5
11. voorlopige voorzieningen gevraagd:	- door de man	229	9
	- door de vrouw	1350	50
	- door beiden	395	15
	- neen of onbekend	712	26

vervolg tabel 8

		absoluut aantal (N=2686)	%
12.	verweer tegen gevraagde voorlopige voorzieningen		
	- ja, schriftelijk	164	6
	- ja, mondeling	353	13
	- ja, schriftelijk + mond.	124	50
	- neen	1332	5
	- niet van toepassing	713	26
13.	voorlopige voorzie- ningen getroffen:		
	- ja	1931	72
	- neen, wel gevraagd	19	1
	- (ingetrokken, onbekend, n.v.t.)	736	27
14.	voorlopige voorzie- ningen getroffen met betrekking tot:		
	- verplichting tot samenwonen	1891	70
	- gebruik echtelijke woning	1272	47
	- goederen dagelijks gebruik vrouw	162	6
	- goederen dagelijks gebruik man	363	14
	- toevertrouwing kinderen	1258	47 (74)
	- omgangsregeling	105	4 (6)
	- kinderalimentatie	772	29 (46)
	- alimentatie ex	331	12
15.	verzoek tot wijziging voorlopige voorzie- ningen ingediend:		
	- ja, door de man	74	3
	- ja, door de vrouw	30	1
16.	hoger beroep tegen voorlopige voorzie- ningen aangetekend:		
	- ja, door de man	30	1
	- ja, door de vrouw	22	1
	- ja, door beiden	8	0

( ) De percentages tussen haakjes betreffen het aantal scheidingen met minderjarige kinderen (1695 = 100).

vervolg tabel 8

		absoluut aantal (N=2686)	%
17. duur van de procedure: (tijd tussen aan- brenging en vonnis):			
	- 0 t/m 3 maanden	1146	43
	- 4 t/m 6 maanden	886	33
	- 7 t/m 9 maanden	298	11
	- 10 t/m 12 maanden	125	5
	- 13 t/m 18 maanden	127	5
	- 19 t/m 24 maanden	49	2
	- meer dan 24 maanden	31	1
	- onbekend	24	1
18. hoger beroep aange- tekend:			
	- tegen scheidingsvonnis	10	0
	- tegen uitspraak alimen- tatie ex	28	1
	- tegen uitspraak alimen- tatie kinderen	19	1
	- tegen voogdijbeslissing	12	0
	- tegen omgangsregeling	6	0
	- tegen overige beslissingen	3	0

Tabel 9: Gegevens over de scheidingsprocedure, afzonderlijk voor dagvaardingsprocedures (=DV) en procedures op gemeenschappelijk verzoek (=GV) en totaal (DV: N=2463; GV: N=223; totaal: N=2686) Scheidingsvonnissen 1982, (steekproef, n = 2686)

	DV	GV	Tot.
1. aard van het scheidings-type volgens vonnis:			
- echtscheiding	98%	95%	97%
- scheiding van tafel en bed	2	2	2
- ontbinding huwelijk	1	3	1
2. proceskosten man:			
- gratis admmissie	44	52	45
- verminderd tarief	4	6	4
- overige (onbekend, eigen rekening, verstek e.d.)	52	42	51
3. proceskosten vrouw:			
- gratis admmissie	82	72	81
- verminderd tarief	1	1	1
- overige (onbekend, eigen rekening, verstek e.d.)	17	27	18
4. convenant:			
- ja, in dossier aanwezig	3	90	10
- ja, maar niet in dossier aanwezig	3	1	3
- neen	93	9	86
- neen, mondelinge overkomst bij comparitie	0	0	0
5. aantal comparities:			
- een comparitie	44	67	46
- twee comparities	31	26	31
- drie comparities	14	6	13
- vier comparities	5	0	5
- vijf comparities of meer	6	0	5
6. voorlopige voorzieningen gevraagd:			
- door de man	9	-	9
- door de vrouw	56	-	50
- door beiden	15	6	15
- neen of onbekend	20	94	26

vervolg tabel 9

	DV	GV	Tot.
7. voorlopige voorzieningen getroffen:			
- ja	78	5	72
- neen, wel gevraagd	1	1	1
- (ingetrokken, onbekend, n.v.t.)	21	94	27
8. voorlopige voorzieningen getroffen met betrekking tot:			
- verplichting tot samenwonen	76	5	70
- gebruik echtelijke woning	47	4	47
- goederen dagelijks gebruik vrouw	6	1	6
- goederen dagelijks gebruik man	15	-	14
- toevertrouwing kinderen	51(.)	2(.)	47(74)
- omgangsregeling	4(.)	-(-)	4(6)
- kinderalimentatie	31(.)	1(.)	29(46)
- alimentatie ex	13	0	12
9. duur van de procedure: (tijd tussen aanbrenging en vonnis):			
- 0 t/m 3 maanden	39	95	43
- 4 t/m 6 maanden	36	5	33
- 7 t/m 9 maanden	12	-	11
- 10 t/m 12 maanden	5	-	5
- 13 t/m 18 maanden	5	0	5
- 19 t/m 24 maanden	2	-	2
- meer dan 24 maanden	1	-	1
- onbekend	(0)	(6)	(1)
- gemiddeld in maanden	5,8	1,9	5,5

Tabel 10: Gemiddelde duur van de totale procedure (=t/m beschikking op nevenvorderingen) naar het aantal nevenvorderingen waarover de rechter een uitspraak deed; per rechtbank; steekproef uit in 1982 door de rechtbanken uitgesproken scheidingen, in maanden

rechtbank	aantal nevenvorderingen				totaal generaal
	geen	1	2	3 of meer	
's-Hertogenbosch	(5,4)*	4,4	5,8	9,2	7,8
Breda	(4,1)*	3,7	5,1	6,9	5,9
Maastricht	5,3	6,3	8,1	9,2	8,1
Roermond	(3,8)*	6,1	5,7	6,1	5,8
Arnhem	4,3	4,5	4,6	6,4	5,5
's-Gravenhage	5,5	6,1	8,3	9,5	8,3
Rotterdam	5,4	4,4	6,9	8,1	7,0
Dordrecht	(3,3)*	4,9	4,7	8,5	7,0
Middelburg	(2,5)*	3,7	(6,4)*	5,8	5,2
Amsterdam	5,2	4,9	6,1	7,5	6,4
Alkmaar	3,0	3,9	9,6	8,5	7,4
Utrecht	3,8	4,8	5,8	8,1	6,9
Groningen	(3,0)*	2,5	3,8	5,5	4,7
Assen	(2,0)*	2,8	1,7	4,6	3,6
totaal	4,6	4,7	6,2	7,8	6,7

*) Onbetrouwbaar, gebaseerd op aantal kleiner dan 10

Tabel 11: Gemiddelde duur van de totale procedure (=t/m beschikking op nevenvorderingen) naar aard van de procedure, per rechtbank; steekproef uit in 1982 door de rechtbanken uitgesproken scheidingen; in maanden

rechtbank	gem. verz.	verstek	referte	contra-dictoir	totaal dagvaar-dings-zaken	totaal generaal
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
's-Hertogenbosch	2,6	5,6	6,7	15,2	9,3	7,8
Breda	(2,2)*	4,3	5,2	10,2	6,0	5,9
Maastricht	(2,3)*	5,1	7,0	10,1	8,4	8,1
Roermond	(1,5)*	3,9	5,2	8,1	6,1	5,8
Arnhem	1,8	3,9	4,6	9,3	5,7	5,5
's-Gravenhage	1,2	6,3	7,3	16,8	9,3	8,3
Rotterdam	(4,4)*	5,6	6,6	17,4	7,0	7,0
Dordrecht	(4,2)*	4,9	5,7	10,6	7,2	7,0
Middelburg	(1,5)*	3,6	4,1	7,7	5,3	5,2
Amsterdam	1,7	5,0	6,1	11,2	6,8	6,4
Alkmaar	(3,8)*	4,8	8,2	20,0	7,6	7,4
Utrecht	2,2	5,5	6,2	8,4	7,5	6,9
Groningen	1,1	2,9	5,0	8,4	5,4	4,7
Assen	0,9	2,9	3,6	6,9	3,9	3,6
totaal	2,0	5,0	6,1	11,8	7,2	6,7

*) Onbetrouwbaar, gebaseerd op aantal kleiner dan 10

Tabel 12: De relatie tussen de aard en de totale duur van de procedure (= t/m beschikking op nevenvorderingen); steekproef uit in 1982 door de rechtbanken uitgesproken scheidingen

	totaal aantal zaken	waarvan afgedaan binnen:					gem. in mnd. (7)
		3 mnd.	6 mnd.	9 mnd.	12 mnd.	meer dan 12 mnd.	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
gemeenschap- pelijk verzoek	223	90%	99%	99%	100%	0%	2,0
verstek	1099	36	82	93	97	3	5,0
referte	709	20	63	89	96	4	6,1
contradictoir	655	3	24	47	64	36	11,8
totaal dagvaar- dingszaken	2463	23	61	80	88	12	7,2
totaal generaal	2686	28	64	81	89	11	6,7

Tabel 13: De relatie tussen de aard en de duur van de procedure t/m het scheidingsvonnis *; steekproef uit in 1982 door de rechtbanken uitgesproken scheidingen

	totaal aantal zaken	waarvan afgedaan binnen:					gem. in mnd. (7)
		3 mnd.	6 mnd.	9 mnd.	12 mnd.	meer dan 12 mnd.	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
gemeenschap- pelijk verzoek	223	95%	100%	-	-	-	1,9
verstek	1099	62	93	99	99	1	3,8
referte	709	32	83	96	98	2	4,8
contradictoir	655	7	34	56	72	28	10,5
totaal dagvaar- dingszaken	2463	39	75	87	92	8	5,8
totaal generaal	2686	43	76	87	92	8	5,5

* Hier is geen rekening gehouden met eventuele beschikkingen op nevenvorderingen die na het vonnis zijn genomen

Tabel 14: Gegevens over de inhoud van het scheidingsvonnis of de beschikking (op nevenvorderingen); scheidingsvonnissen 1982, (steekproef)

		absoluut aantal (=n 2686)	%
1. zaak behandeld door:	- enkelvoudige kamer	2626	98
	- meervoudige kamer	60	2
2. uitspraak:	- echtscheiding	2611	97
	- scheiding van tafel en bed	49	2
	- ontbinding huwelijk	26	1
3. alimentatieplicht jegens ex: (maandelijks bedrag en/of bedrag ineens)	- vonnis of beschikking (incl. die cf. conve- nant)	328	12
	- neen, maar wel afspraak in convenant	8	0
	- vordering afgewezen	76	3
	- beslissing aangehouden	6	0
	- vordering niet ontvankelijk	1	0
	- vordering ingetrokken voor CVA	25	1
	- vordering ingetrokken tegelijk met CVA	27	1
	- vordering ingetrokken na CVA	85	3
	- vordering ingetrokken geen CVA	24	1
	4. bedrag alimentatie ex per maand*)	- 1 t/m 500 gulden	181
- 501 t/m 1000 gulden		68	20*)
- meer dan 1000 gulden		82	25*)
- onbekend		1	0*)
5. bedrag alimentatie ex afnemend in de tijd en/ of bedrag ineens	- afnemend bedrag	16	
	- bedrag ineens	7	

*) 100% = 332 alimentatieverplichtingen met maandelijks bedrag

vervolg tabel 14

		absoluut aantal (n=2686)	%
6. termijn van de alimentatieverplichting ex	- geen termijn bepaald	268	81*)
	- totaal met tijdslimiet	64	19*)
	waarvan:		
	- 1 t/m 6 jaar	43	13*)
	- 7 t/m 12 jaar	14	4*)
	- 20 jaar	1	0*)
	- anderssoortige limiet	6	2*)
7. aanpassing alimentatiebedrag ex (indexering):	- wettelijke indexering	278	84*)
	- andere indexeringsreg.	39	12*)
	- geheel uitgesloten	15	5*)
8. nihilbeding gesloten	- schriftelijk	215	8
	- mondeling	12	0
9. verrekening pensioenrechten:	- wel genoemd	26	1)
10. toewijzing echtelijke woning:	- voor onbeperkte tijd aan vrouw	803	30
	- voor onbeperkte tijd aan man	237	9
	- voor beperkte tijd aan vrouw	171	6
	- voor beperkte tijd aan man	51	2
	- vordering ingetrokken/afgewezen, onbekend	101	4
	- niet van toepassing (niet gevorderd/afgesproken)	1323	49
11. scheiding en deling van goederen bevolen:	- ja	2120	79
	- neen	33	1
	- niet van toepassing	516	19
	- ingetrokken	17	1

*) 100% = 332 alimentatieverplichtingen met maandelijks bedrag

vervolg tabel 14

		absoluut aantal (n=2686)	%
12. gezagsvoorziening eerste kind:			
- moeder voogdij of ouderlijke macht		1427	84*)
- vader voogdij of ouderlijke macht		201	12*)
- vader toeziende voogdij		1324	78*)
- moeder toeziende voogdij		190	11*)
- gezag bij derden		1	0*)
- geen beslissing		66	4*)
13. bedrag kinderalimen- tatie eerste kind, per maand:			
- nihil, expliciet vermeld		397	23*)
- 10 t/m 100 gulden		172	10*)
- 101 t/m 200 gulden		308	18*)
- 201 t/m 300 gulden		267	16*)
- 301 gulden of meer		108	6*)
- variabel bedrag		2	0*)
- onbekend (niets over vermeld)		441	26*)

*) 100% = 1695 eerste kinderen.

Label 15: Het aantal scheidingszaken waarin sprake is van een nihilbeding, een alimentatieverplichting voor de ex-echtgenoot, totaal, resp. die met een tijdslimiet, en/of met indexering; steekproef van in 1982 afgedane scheidingszaken.

rechtbank	abs. aantal zaken in steek- proef (1)	waarvan met:			
		nihilbeding (2)	alim. ex. (3)*	waarvan met:	
				tijds- limiet (4)**	indexe- ring (5)**
's Hertogenbosch	205	21%	16% (33)	42%	88%
Breda	188	6%	9% (17)	18%	100%
Maastricht	162	10%	10% (16)	6%	100%
Roermond	76	13%	9% (7)	14%	100%
Arnhem	229	7%	12% (28)	18%	89%
Zutphen	geen				
Zwolle	geen				
Almelo	geen				
's-Gravenhage	347	9%	20% (71)	24%	92%
Rotterdam	376	2%	8% (30)	7%	97%
Dordrecht	92	1%	18% (17)	18%	100%
Middelburg	77	9%	9% (7)	14%	100%
Amsterdam	373	8%	9% (33)	21%	100%
Alkmaar	148	2%	13% (19)	21%	100%
Haarlem	geen				
Utrecht	219	5%	18% (40)	8%	90%
Leeuwarden	geen				
Groningen	127	23%	10% (13)	23%	92%
Assen	67	12%	7% (5)	0%	80%
totaal	2.686	8%	13% (336)	19%	94%

*) Maandelijks bedrag en/of bedrag ineens.

**) In procenten van aantal alimentatieveroordelingen.

( ) Tussen haakjes het absolute aantal alimentatieverplichtingen.

Tabel 16: De relatie tussen het beroep van de man (sociale laag) op het moment van de scheiding en de aanwezigheid van een alimentatieverplichting ten opzichte van de ex-echtgenote; steekproef uit in 1982 door de rechtbanken uitgesproken vonnissen.

beroep man *	absoluut aantal	waarvan alimentatie ex
sociale laag 1	60	47%
sociale laag 2	122	34
sociale laag 3	270	17
sociale laag 4	530	10
sociale laag 5	340	9
sociale laag 6	76	7
zonder beroep	183	10
student niet in te delen	14	14
onbekend	1086	10
totaal	2681	12%

*) Beroepsstratificatie, naar Van Tulder (zie onder tabel 7). De percentages worden iets hoger als men zich beperkt tot degenen die feitelijk in het betreffende beroep werkzaam zijn. Van de mannen die op het moment van de scheiding werkloos waren, was 6% verplicht tot het betalen van alimentatie aan zijn ex-vrouw, van degenen die gepensioneerd waren 35%.

Tabel 17: Gegevens over de scheidingszaken waarin de kinderalimentatie door de rechter op nihil is gesteld resp. hierover niets is vermeld en het gezag aan de moeder is opgedragen; steekproef uit in 1982 door de rechtbanken uitgesproken scheidingen (1=expliciet nihil, N=340; 2=niets over vermeld, N=248; 3=totaal (=1+2), N=582).

	(1) nihil	(2) niets over vermeld	(3) to- taal (1+ 2)
1. leeftijd van de kinderen (resp. 604, 390 en 1036 kinderen)			
- 5 jaar of jonger	30%	26%	28%
- 6 t/m 11 jaar	29	23	26
- 12 t/m 15 jaar	19	16	19
- 16, 17 jaar	6	9	8
- 18 jaar	6	5	6
- 19 t/m 21 jaar	10	20	13
2. inkomensbron(nen) man op moment scheidingsvonnis			
- arbeid of onderneming	42	35	39
- vermogen	2	2	2
- bijstand	21	15	18
- soc. verzekering	26	25	26
- AOW, pensioen, VUT	1	2	2
- overige bronnen	4	4	4
- onbekend of geen	14	27	20
3. hoogte totale inkomen man netto per maand, op moment scheidingsvonnis (voorzover bekend)			
- 1 t/m 1000 gulden	15	16	15
- 1001 t/m 1100 gulden	3	1	3
- 1101 t/m 1500 gulden	28	33	30
- 1501 t/m 2000 gulden	36	31	34
- 2001 t/m 3000 gulden	14	15	14
- 3001 t/m 4000 gulden	3	3	2
- 4001 t/m 5000 gulden	1	1	1
- meer dan 5000 gulden	0	-	0
- onbekend	(32)	(41)	(36)

vervolg tabel 17

	(1) nihil	(2) niets over ver- meld	(3) to- taal (1+ 2)
4. inkomensbron(nen) vrouw op moment scheidingsvonnis			
- arbeid of onderneming	16%	21%	18%
- vermogen	1	2	2
- bijstand	52	37	46
- soc. verzekering	2	4	3
- AOW, pensioen, VUT	-	-	-
- overige bronnen	4	4	4
- onbekend of geen	33	44	38
5. hoogte totale inkomen vrouw netto per maand, op moment scheidingsvonnis (voorzover bekend)			
- 1 t/m 1000 gulden	22	33	27
- 1001 t/m 1100 gulden	7	7	7
- 1101 t/m 1500 gulden	58	47	54
- 1501 t/m 2000 gulden	5	9	7
- 2001 t/m 3000 gulden	8	4	6
- meer dan 3000 gulden	-	-	-
- geen of onbekend	(82)	(82)	(82)
6. vordering kinderalimentatie			
- neen	81	80	81
- ja, of referte	19	20	19
7. alimentatieverplichting/ afspraken t.o.v. ex-partner			
- ja	4	7	5
- neen	96	93	95

Tabel 18: Gegevens over de scheidingszaken waarin de kinderalimentatie door de rechter op nihil is gesteld resp. hierover niets is vermeld en het gezag aan de moeder is opgedragen, waarvan bekend is dat zij een bijstandsuitkering ontvangt; steekproef uit in 1982 door de rechtbanken uitgesproken scheidingen (1=expliciet nihil, N=176; 2=niets over vermeld, N=91; 3=totaal (=1+2), N=265).

	1	2	3
1. leeftijd van de kinderen (resp. 320, 163 en 483 kinderen)			
- 5 jaar of jonger	33%	33%	33%
- 6 t/m 11 jaar	26	26	26
- 12 t/m 15 jaar	20	15	18
- 16, 17 jaar	7	7	7
- 18 jaar	6	4	5
- 19 t/m 21 jaar	8	15	11
2. inkomensbron(nen) man op moment scheidingsvonnis			
- arbeid of onderneming	43	34	40
- vermogen	2	3	2
- bijstand	29	25	28
- soc. verzekering	28	29	28
- AOW, pensioen, VUT	2	1	2
- overige bronnen	3	7	5
- onbekend of geen	7	13	9
3. hoogte totale inkomen man netto per maand, op moment scheidingsvonnis (voorzover bekend)			
- 1 t/m 1000 gulden	21	22	21
- 1001 t/m 1100 gulden	5	3	4
- 1101 t/m 1500 gulden	26	36	29
- 1501 t/m 2000 gulden	34	27	32
- 2001 t/m 3000 gulden	13	10	12
- 3001 t/m 4000 gulden	2	1	1
- 4001 t/m 5000 gulden	-	-	-
- meer dan 5000 gulden	-	-	-
- onbekend	(27)	(26)	(27)

vervolg tabel 18

	1	2	3
4. inkomensbron(nen) vrouw op moment scheidingsvonnis			
- arbeid of onderneming	6%	14%	9%
- vermogen	1	1	1
- bijstand	100	100	100
- soc. verzekering	1	1	1
- AOW, pensioen, VUT	-	-	-
- overige bronnen	3	5	4
- onbekend of geen	-	-	-
5. hoogte totale inkomen vrouw netto per maand, op moment scheidingsvonnis (voorzover bekend)			
- 1 t/m 1000 gulden	18	37	26
- 1001 t/m 1100 gulden	9	10	9
- 1101 t/m 1500 gulden	68	50	61
- 1501 t/m 2000 gulden	5	3	4
- 2001 t/m 3000 gulden	-	-	-
- meer dan 3000 gulden	-	-	-
- geen of onbekend	(75)	(67)	(72)
6. vordering kinderalimentatie			
- neen	76	77	76
- ja, of referte	24	23	24
7. alimentatieverplichting/ afpraak t.o.v. ex-partner			
- ja	1	3	2
	99	97	98

Tabel 19: Gegevens over de scheidingszaken waarin de kinderalimentatie door de rechter op nihil is gesteld resp. hierover niets is vermeld en het gezag aan de vader is opgedragen; steekproef uit in 1982 door de rechtbanken uitgesproken scheidingen (1=expliciet nihil, N=61; 2=niets over vermeld, N=140; 3=totaal (=1+2), N=194).

	1	2	3
1. leeftijd van de kinderen (resp. 108, 217 en 343 kinderen)			
- 5 jaar of jonger	11%	10%	10%
- 6 t/m 11 jaar	25	27	27
- 12 t/m 15 jaar	19	24	22
- 16, 17 jaar	12	13	13
- 18 jaar	10	10	10
- 19 t/m 21 jaar	22	16	18
2. inkomensbron(nen) man op moment scheidingsvonnis			
- arbeid of onderneming	46	46	47
- vermogen	5	4	4
- bijstand	11	8	7
- soc. verzekering	21	17	18
- AOW, pensioen, VUT	-	1	1
- overige bronnen	5	6	6
- onbekend of geen	20	29	27
3. hoogte totale inkomen man netto per maand, op moment scheidingsvonnis (voorzover bekend)			
- 1 t/m 1000 gulden	-	1	1
- 1001 t/m 1100 gulden	-	1	1
- 1101 t/m 1500 gulden	26	22	21
- 1501 t/m 2000 gulden	35	41	40
- 2001 t/m 3000 gulden	32	29	31
- 3001 t/m 4000 gulden	6	4	5
- 4001 t/m 5000 gulden	-	1	1
- meer dan 5000 gulden	-	1	1
- onbekend	(49)	(44)	(45)

vervolg tabel 19

	1	2	3
4. inkomensbron(nen) vrouw op moment scheidingsvonnis			
- arbeid of onderneming	26%	14%	19%
- vermogen	7	-	2
- bijstand	26	30	27
- soc. verzekering	3	2	3
- AOW, pensioen, VUT	2	1	1
- overige bronnen	5	1	2
- onbekend of geen	43	55	52
5. hoogte totale inkomen vrouw netto per maand, op moment scheidingsvonnis (voorzover bekend)			
- 1 t/m 1000 gulden	86	56	67
- 1001 t/m 1100 gulden	0	11	8
- 1101 t/m 1500 gulden	14	28	25
- 1501 t/m 2000 gulden	-	6	-
- 2001 t/m 3000 gulden	-	-	4
- meer dan 3000 gulden	-	-	-
- geen of onbekend	(89)	(87)	(88)
6. vordering kinderalimentatie			
- neen	80	85	84
- ja, of referte	20	15	16
7. alimentatieverplichting/ afspraak t.o.v. ex-partner			
- ja	8	6	7
- neen	92	94	93

Tabel 20: Overzicht van de gezagsverdeling per rechtbank, in procenten; steekproef van in 1982 uitgesproken scheidingen *

arrondissement	moeder gezag	vader gezag
's-Hertogenbosch	86	14
Breda	85	15
Maastricht	97	3
Roermond	91	9
Arnhem	89	11
's-Gravenhage	89	11
Rotterdam	91	9
Dordrecht	88	12
Middelburg	85	15
Amsterdam	88	12
Alkmaar	87	13
Utrecht	90	10
Groningen	81	19
Assen	87	13
totaal	88	12

*) Buiten beschouwing zijn gelaten de gevallen waar het gezag bij derden is en waar geen beslissing is genomen.

Tabel 21: Overzicht van de gezagsverdeling naar leeftijd en geslacht van de kinderen; steekproef uit in 1982 uitgesproken scheidingen in procenten (aantal kinderen=100%)

leeftijd	jongens		meisjes		totaal	
	moeder	vader	moeder	vader	moeder	vader
5 jaar of jonger	96	4	95	5	95	5
6 t/m 11 jaar	89	11	91	9	90	10
12 t/m 15 jaar	85	15	90	10	88	12
16 t/m 18 jaar	80	20	82	18	81	19
19 t/m 20 jaar	78	22	76	24	77	23
totaal	88	12	89	11	88	12

Tabel 22: Vergelijking van de verzoeken inzake een omgangsregeling aan de rechter en aan de kinderrechter wat betreft leeftijd en geslacht van de kinderen en de gezagsregeling; ex-gehuwden (procenten)

	verzoek aan de rechter: vast- stelling of be- vestiging onder- linge regeling *	verzoek aan de kinder- rechter **	
	landelijk	vaststelling	wijziging
leeftijd van het kind			
- 5 jaar of jonger	38	20	18
- 6 t/m 11 jaar	41	47	62
- 12 t/m 15 jaar	17	25	18
- 16 t/m 18 jaar	2	7	1
- 19 t/m 20 jaar	2	2	-
geslacht van de kinderen			
- jongen	53	50	52
- meisje	47	50	48
gezagsregeling			
- moeder gezag	88	91	87
- vader gezag	12	9	13
totaal	100	100	100

*) 1982

**) 1984

Tabel 23: Overzicht van de mondelinge en/of schriftelijke contacten van kinderen van 12 jaar of ouder met de rechter inzake de gezagsvoorziening *, na inwerkingtreding van art. 902b Rv., per rechtbank; steekproef van in 1982 uitgesproken scheidingen.

rechtbank	totaal aantal kinderen van 12 jaar of ouder (absoluut)	waarvan "gehoord"		
		mondeling	alleen schrift.	mondeling en/of schrift.
's-Hertogenbosch	69	32%	-%	32%
Breda	38	37	39	76
Maastricht	35	11	74	85
Roermond	24	50	21	71
Arnhem	84	25	4	29
's-Gravenhage	115	26	60	86
Rotterdam	122	64	27	91
Dordrecht	31	29	65	94
Middelburg	10	-	80	80
Amsterdam	79	29	65	94
Alkmaar	64	13	72	85
Utrecht	77	36	48	84
Groningen	39	18	72	90
Assen	18	28	50	78
totaal	805	32%	44%	76%

*) Kinderen waarvan niet bekend is of ze zijn "gehoord", zijn buiten beschouwing gelaten.